

Gerard Vergés vist per Emigdi Subirats



Eduardo Sánchez

cronista cultural

Onada Edicions de Benicarló ha tingut l'encert de dedicar el segon volum de la biblioteca *Gent nostra* a un dels representants més destacats del panorama literari català actual. Ni més ni menys que Gerard Vergés, autor d'uns poemaris que, igual que ell mateix, han esdevingut ja clàssics. Els homenatges, a poder ser, sempre s'han de fer en vida de l'homenatjat, i més quan l'autor és biografiat. Per això, les biografies esdevenen més reals, més vives, i, en aquest cas, Gerard Vergés és el participant més directe en parlar de la seva pròpia vida i de la seva obra. És veritat, també, que qualsevol biografia feta a qualsevol personatge del passat, investigant arxius i documents, parlant amb els seus descendents, buscant les opinions de la gent i amics que van estar relacionats amb el biografiat, pot donar una visió encertada i amb la imparcialitat –si és que existeix– que dona la distància i el temps. Pràcticament totes les biografies estan fetes amb el cor o, com es diu popularment, per utilitzar un símil literari, posant-se en la pell del personatge.

La biografia feta per Emigdi Subirats és una petita joia biogràfica. Tal com va dir el mateix Vergés el dia de la presentació a Tortosa: "és molt difícil fer una biografia". No és solament fer la investigació pertinent amb el personatge, sinó que hi has de conviure, mà a mà, directament, mirar la seva disposició a respondre totes les preguntes, observar-ne els gestos, els dubtes, entendre'n el caràcter. Compartir les seves interioritats, les seves alegries, els seus temors, les seves tristeses. Com va néixer la seva obra, donar a conèixer al lector la seva ànima, els secrets guardats en el seu interior... i a partir d'aquí donar a conèixer l'escriptor i el seu món i, en el cas que ens ocupa, Tortosa i tots els camins que condueixen no solament a Roma –que també (Ròmul i Remus)– sinó a aquells que van decididament que sigui el mateix lector, mitjançant la vida i la visió profunda de l'època en què es desenvolupa. En aquest aspecte, Emigdi Subirats ha sabut combinar perfectament l'home, la seva vida i la seva obra, que són, justament, les tres parts en què la divideix, oferint tot un mosaic calidoscòpic del que ha significat per a Vergés, des del seu naixement el 1931, un any després de la mort i la dictadura de Primo de Rivera, fins avui mateix, destacat protagonista a l'Ebre català, vivint tots els esdeveniments més importants i dramàtics del nefast segle XX espanyol. El resultat és una biografia molt completa en la seva senzillesa.

Dos dels trets més importants en qualsevol biografia –i aquí el paper del biògraf és decisiu– és establir el marc on es desenvolupa el context, l'època del biografiat, i la seva relació personal amb altres protagonistes destacats en la seva vida. Emigdi Subirats fa una dissecció amena, rica i profunda de Vergés –des de la creació de *Gèminis* amb Jesús Massip–, passant per tota una sèrie de gent que poc o molt van tenir a veure amb el seu tarannà humà i intel·lectual: Pérez Bonfill, Ricard Salvat, Zoraida Burgos, Ramon Miravall, Josep Bayarri, entre els de la seva generació, i més actualment, Ramon Garcia Mateos, Xavier Garcia, Xavier Bru de Sala, Víctor Canicio, Emili Rosales, Montse Castellà, Tomás Camacho, Sam Abrams, Manel Ollé... i tants altres que donen fe del que ha significat l'obra de Vergés en el panorama literari català actual. La biografia, que s'obre amb un pròleg impagable de Xavier Garcia, donarà l'oportunitat d'aprofundir en el món màgic, mític i místic de Gerard Vergés, i amb ell, servir la biografia a través d'aquesta col·lecció a les Terres de l'Ebre, seguint el camí que van marcar en el seu dia Sebastià Juan Arbó (Verdaguer, Cervantes, Baroja i Wilde), Artur Bladé (Rovira i Virgili, Pompeu Fabra, Francesc Pujols, Antoni Terré i Rafael Moragas), el mateix Xavier Garcia (Esteve Albert, Joan Lluís, Artur Bladé, Joan Guinjoan i Pérez Bonfill, i la magnífica sèrie dedicada als *Homenots del sud*).

Benvinguda sigui aquesta biografia en què Emigdi Subirats, una vegada més, demostra el seu talent i l'experiència en aquest tema, avalat per les anteriors biografies dedicades a Joan Cid i Mulet –senzillament extraordinària–, Emili Bonet i Roc Llop i Convalia.